

İnsanlık Nerede

– erhantigli · 22 Mayıs 2021

İNSANLIK NEREDE? Bir türküde, “İndim dereye, taş bulamadım / Gönlüme göre eş bulamadım” deniliyor. Eş yerine iş, aş da diyebiliriz. Taşların bağlandığı, köpeklerin salıverildiği bu devirde Zalime atmak için taş da yok. Lokantalarda, çarşı ve pazarda sağlıklı yiyecek bulmak o kadar zor ki... Yani eş bulmakla bitmiyor iş. İyilik, güzellik azaldı ama çevre kirliliği, gürültü, anarşi, terör bol miktarda var. Yaşamak pahalı, ölmek ucuz. Üstelik kötülüğe, çirkinliğe alıştık, göz yumarak, aldırınmayarak daha da çoğalmaları için var gücümüzle çalıştık... “Bu viran ülke ve bu yoksul insan kütlesi için ne yaptın? (...) Anadolu halkının bir ruhu vardı, nüfuz edemedin. Bir kafası vardı; aydınlatamadın. Bir vücudu vardı; besleyemedin. Üstünde yaşadığı bir toprak vardı; işletemedin. (...) O, kara toprakla kuru göğün arasında bir yabancı ot gibi bitti. Şimdi elinde orak, buraya hasada gelmişsin. Ne ektin ki, ne biçeceksin? Bu ısırganları, bu kuru dikenleri mi? Tabii ayaklarına batacak. İşte her yanın kanıyor ve sen, acıdan yüzünü buruşturuyorsun. Öfkeden yumruklarını sıkıyorsun. Sana ıstırap veren bu şey, senin kendi eserindir, senin kendi eserindir.” diyen Yakup Kadri ne kadar da haklı. Kendimi bir “Yaban” gibi hissediyorum ve sözde okur-yazar ama kitap okumayan, mektup bile yazmayan kişilerin kirlî sokaklarında bir yabancı gibi dolaşıyorum. Magandalar birbirlerine eşek şakaları yapıyorlar, yedikleri yiyeceklerin artıklarını yerlere fırlatıyorlar, itişip kakışarak gelip geçenleri rahatsız ediyorlar ama kimse ses çıkar(a)mıyor, üstelik aman başım belaya girmesin, bana bulaşmasınlar da ne yaparlarsa yapsınlar, diye oradan hızla uzaklaşıyor herkes. İsmet İnönü’nün, “Namuslular en az namussuzlar kadar cesur olmalıdırlar” sözü geliyor aklıma. “Bana dokunmayan yılan bin yaşasın, dersek yüz bulur, astar ister böyleleri. Susma, sustukça sıra sana gelecek. Bu tür kişiler çoğalacak, rahat, huzur elden gidecek” diyorum ama kimse oralı olmuyor. Aklıma bir Bektaşî fıkrası geliyor: Kibar bir gence bir arkadaşı eşek demiş. Şimdiye dek böyle bir hakarete uğramayan genç bunu hazmedememiş, düşüp bayılmış, bir türlü ayıltamamışlar. O sırada oradan geçmekte olan bir Bektaşî durumu öğrenmiş, gencin kulağına eğilip bir şeyler söylemiş. Geç bir süre sonra ayılmış, gülerек çekip gitmiş. Oradakiler bunu nasıl yaptığını sormuşlar. Bektaşî gülerек, “Çok kolay, demiş. Genç daha önce kendisine eşek denilmediği için, bu söz çok ağırına gitmiş ama ben kulağına kırk kere eşek deyince alıştı, hiç yadırgamadı.” Azalan insancılığa, çoğalan hayvanlığa bakıyorum da, fıkradaki genç gibi olmak üzereyiz diye düşünüyorum ve Nabî’nin bir beytini değiştirerek şöyle diyorum: Bende tepki yok, onda insanlıktan zerre İki yoktan ne çıkar, düşünelim bir kere.